

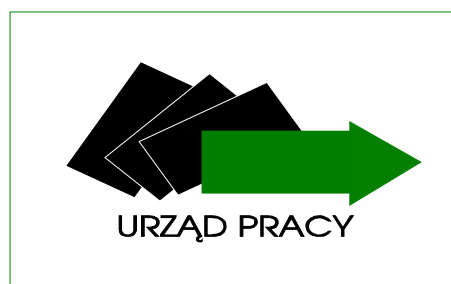
Powiatowy Urząd Pracy w Żarach

ul. Mieszka I 15, 68 – 200 Żary

tel. (068) 479-13- 56, fax (068) 479-13-66

e – mail: zizr@praca.gov.pl, <http://pup.zary.sisco.info>

MONITORING ZAWODÓW DEFICYTOWYCH I NADWYŻKOWYCH W POWIECIE ŻARSKIM W 2007 r.

Żary, kwiecień 2008

I. Wstęp

Struktura bezrobocia oraz jego skutki wymagają ciągłego monitoringu rynku pracy i procesów w nim zachodzących. Rozwój rynku skłania do powstania nowych zawodów, na potrzeby różnych sektorów gospodarki, inne zaś stają się mniej popularne, na skutek malejących potrzeb społecznych. Osoby, które pragną ukierunkować swoją drogę edukacji powinny obserwować zmiany na rynku pracy powiatu żarskiego, aby wybór kształcenia jakiego dokonają okazał się dla nich samych w przyszłości w pełni owocny. Jedynie perspektywiczne myślenie odnośnie kierunku kształcenia może zaprocentować, gdyż nieprzemyślany krok może pokazać, że wybrany zawód jest całkowicie niedopasowany do potrzeb rynku.

1. Podstawa opracowania

Opracowywanie analiz rynku pracy, w tym prowadzenie monitoringu zawodów deficytowych i nadwyżkowych, jest jednym z zadań samorządu powiatu i województwa w zakresie polityki rynku pracy. Zadanie to wynika z zapisów Ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz. U. Nr 99 poz. 1001) art. 9, ust. 1 pkt. 9 i art. 8, ust. 1 pkt.3). Ponadto za podstawę opracowania przyjęto:

- Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 19 lipca 2005 r. w sprawie programu badań statystycznych statystyki publicznej na rok 2006 (*Dz. U. Nr 178, poz. 1482 z późn. zm.*)
- Rozporządzenie Ministra Gospodarki i Pracy z dnia 8 grudnia 2004 r. w sprawie klasyfikacji zawodów i specjalności dla potrzeb rynku pracy oraz zakresu jej stosowania (*Dz. U. Nr 265, poz. 2644*)
- Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 20 stycznia 2004 r. w sprawie Polskiej Klasyfikacji Działalności (PKD)(*Dz. U. Nr 33, poz. 289 z późn. zm.*).

2. *Cel opracowania*

Celem analizy dotyczącej bezrobotnych i ofert pracy według zawodów jest sporządzenie diagnozy zawodów deficytowych i nadwyżkowych na rynku pracy w powiecie żarskim w 2007 roku. Informacje te posłużą dla:

- Regionalnych władz oświatowych oraz dyrekcji szkół ponadgimnazjalnych, jako niezbędna informacja w korekcie poziomu struktury i treści kształcenia młodzieży jak i bieżących potrzeb rynku,
- Źródła informacji, które mogą być przydatne w prowadzeniu racjonalnej polityki rynku pracy, jak i kierowaniu środkami Funduszu Pracy, w zakresie aktywnych form przeciwdziałania bezrobociu,
- Doskonalenia jakości usług rynku pracy w zakresie pośrednictwa i poradnictwa zawodowego, poprzez dostarczanie szczegółowej informacji w zakresie zawodów poszukiwanych przez pracodawców oraz zawodów, na które zmniejsza się zapotrzebowanie na rynku pracy,
- Określenia odpowiednich kierunków szkoleń osób bezrobotnych,
- Planowania poziomu i kierunków kształcenia zawodowego, dostosowanego do potrzeb rynku pracy w powiecie żarskim.
- Jednocześnie zakłada się, iż głównymi użytkownikami informacji wynikowych monitoringu zawodów deficytowych i nadwyżkowych będą organy i instytucje zainteresowane problematyką rynku pracy, a w szczególności Starosta, Powiatowa Rada Zatrudnienia, Wojewódzki Urząd Pracy, dyrektorzy szkół ponadgimnazjalnych oraz wybrane instytucje szkoleniowe.

3. Metodologia opracowania

W celu prawidłowego zrozumienia zagadnień związanych z bilansem zawodów deficytowych i nadwyżkowych, koniecznym jest przybliżenie podstawowych pojęć owej tematyki. *Monitoring zawodów deficytowych i nadwyżkowych* jest procesem systematycznego obserwowania zjawisk zachodzących na rynku pracy, dotyczących kształtowania popytu na pracę i podaży zasobów pracy w przekroju terytorialno – zawodowym. Analiza ta skłania do formułowania wniosków i prognoz niezbędnych dla poprawnego funkcjonowania szkoleń osób bezrobotnych oraz ścieżki kariery zawodowej.

Opracowanie jest wypełnione wnioskami odnoszącymi się do zawodów, które można określić, w zależności od wskaźnika jako deficytowe i nadwyżkowe. Przez *zawód deficytowy* należy rozumieć zawód, na który występuje na rynku pracy wyższe zapotrzebowanie niż liczba osób poszukujących pracy w tym zawodzie. Z kolei *zawód nadwyżkowy* oznacza taki, na który występuje na rynku pracy mniejsze zapotrzebowanie niż liczba poszukujących pracy w tym zawodzie.

Monitoring jest prowadzony w układzie trójszczeblowym obejmującym powiat, województwo i kraj w postaci raportów. Raport jest sporządzony przez powiatowe (z terenu każdego powiatu) i wojewódzkie (z terenu każdego województwa) urzędy pracy dwa razy w roku tj.:

- a) Raport półroczny – który jest sporządzany na podstawie danych z posiadanej sprawozdawczości i ma charakter diagnostyczny,
- b) Raport roczny - który obejmuje badania sondażowe przeprowadzone w szkołach, sondujące ilość absolwentów

Podstawowym źródłem informacji do prowadzenia monitoringu zawodów deficytowych i nadwyżkowych są dane zgromadzone za 2007r w Powiatowym Urzędzie Pracy, dotyczące osób bezrobotnych oraz zgłoszonych ofert pracy według zawodów i specjalności, a także zgłoszonych ofert pracy zgodnie z Polską Klasyfikacją Działalności PKD

II. Analiza bezrobocia wg zawodów

Na koniec 2007 roku w powiecie żarskim było zarejestrowanych bezrobotnych 5607 osób bezrobotnych co do ubiegłego roku stanowiło spadek o 2642 osoby bezrobotne. Osób które nie posiadały zawodu było 619 osób w tym 424 to kobiety. Do ogółu bezrobotni bez zawodu stanowili 11,04% i była to największa grupa zawodowa występująca w PUP. Drugą liczną grupą wśród zawodów stanowił zawód sprzedawca. Na koniec 2007 roku było 609 osób zarejestrowanych w tym zawodzie co stanowiło 10,86% ogółu. Ten zawód generuje bezrobocie wśród płci żeńskiej i wynosił na koniec 2007 roku 568 osób w tym powyżej 12 – stu m-cy pozostawało bez pracy 215 kobiet. Do roku 2006 nastąpił spadek osób zarejestrowanych w tym zawodzie o 299 osób. Przyczyną tak dużego spadku osób jest niewątpliwie rozwój gospodarczy, także na terenie działania naszego Powiatowego Urzędu Pracy. Pomimo tak ogromnego spadku i tak ten zawód generuje największą grupę osób bezrobotnych jaka znajduje się w rejestrach urzędu pracy od wielu lat.

W 2007 roku zarejestrowało się ogółem 20307 osób bezrobotnych w tym 2771 osób bez zawodu którzy stanowili 13,64 % ogółu nowo zarejestrowanych. W zawodzie robotnik gospodarczy zarejestrowało się 1672 osób co stanowiło 8,23% ogółu nowo zarejestrowanych w tym 681 osób to kobiety. W roku 2007 nastąpił spadek napływu osób bezrobotnych o 613 osób. Przyczyna tak zaistniałej sytuacji jest coraz większa liczba miejsc pracy na terenie działania urzędu.

W rankingu pierwszych zawodów według liczby zarejestrowanych bezrobotnych uplasowały się następujące zawody i specjalności według kodu 6 cyfrowego.

<i>Zawody i specjalności</i>	<i>bezrobotni na koniec 2007 roku</i>	<i>"Napływ" bezrobotnych w 2007 roku</i>
Ogółem z tego:	5607	20307
sprzedawca	609	1374
robotnik gospodarczy	356	1672
pracownik biurowy	265	638
murarz	150	715
sprzątaczką	120	763
asystent ekonomiczny	116	272
obuwnik przemysłowy	96	290
kucharz	90	352

<i>Zawody i specjalności</i>	<i>bezrobotni na koniec 2007 roku</i>	<i>"Napływ" bezrobotnych w 2007 roku</i>
mechanik pojazdów samochodowych	86	209
tkacz	84	248
robotnik pomocniczy w przemyśle przetwórczym	78	327
ślusarz	73	403
kierowca samochodu osobowego	71	166
krawiec	70	160
robotnik budowlany	68	572
szwaczka	68	235
robotnik leśny	58	149
sprzedwca uliczny produktów nieżywnościowych	53	132
technik rolnik	48	134
handlowiec	46	93
technik mechanik	35	118

Na koniec 2007 roku było zarejestrowanych 3338 kobiet co do ogółu stanowiło 59,53%. Bez kwalifikacji zawodowych jest 424 kobiety, natomiast 2914 kobiet posiadało określone kwalifikacje do wykonywania zawodu co stanowiło 87,29%. Do najbardziej sfeminizowanych zawodów należy zaliczyć takie jak sprzedawca, pracownik biurowy, obuwnik przemysłowy, asystent ekonomiczny, sprzątaczką, krawiec. Pomimo, iż nastąpił spadek wśród kobiet bezrobotnych w stosunku do 2006 roku o 1475 osób to odsetek kobiet w stosunku do mężczyzn wzrósł o 1,19% do roku 2006. Bezrobocie wśród kobiet jest pierwszoplanowym problemem na Rynku Pracy. Nierzadko zdarzają się przypadki niechęci pracodawców do zatrudniania kobiet (tłumaczone uciążliwością fizyczną, mniejszą dyspozycyjnością, lekceważeniem kwalifikacji)

Ranking zawodów wśród kobiet przedstawia poniższa tabela:

<i>Zawody i specjalności</i>	<i>Bezrobotne kobiety na koniec 2007 roku</i>	<i>"Napływ" bezrobotnych kobiet w 2007 roku</i>
Ogółem w tym:	3338	10718
sprzedawca	568	1268
pracownik biurowy	236	533

Zawody specjalności	i Bezrobotne kobiety na koniec 2007 roku	"Napływ" bezrobotnych kobiet w 2007 roku
Robotnik gospodarczy	165	681
Sprzątaczką	119	763
asystent ekonomiczny	107	237
Obuwnik przemysłowy	92	277
kucharz	90	320
tkacz	80	239
szwaczka	68	231
krawiec	68	158
robotnik pomocniczy w przemyśle przetwórczym	44	176
pomoc kuchenna	34	220

Wśród bezrobotnych pozostających bez zatrudnienia powyżej 12 m-cy zarejestrowanych było 1605 osób bezrobotnych, z tego 1044 kobiet co stanowiło 65,10% ogółu osób bezrobotnych. Do roku 2006 nastąpił spadek wśród tej kategorii osób bezrobotnych o 1254 osób. Określonymi kwalifikacjami zawodowymi dysponowało 1552 osób co stanowiło 96,70% ogółu, natomiast osób bezrobotnych bez kwalifikacji zawodowych na koniec 2007 roku było 53 osoby co stanowiło 3,30% ogółu. Wśród osób oczekujących na pracę powyżej 12 m-cy najwięcej bezrobotnych było w zawodzie: sprzedawca, pracownik biurowy, ślusarz, obuwnik przemysłowy, robotnik pomocniczy w przemyśle przetwórczych.

Struktura zawodów długotrwale bezrobotnych bez pracy nie ulega zmianie. W rankingu zawodów długotrwale bezrobotnych pozostających na bezrobociu powyżej 12 m-cy na pierwszych miejscach uplasowały się następujące zawody

Zawody i specjalności	Długotrwale bezrobotni - stan na koniec 2007 roku	Kobiety długotrwale bezrobotne – stan na koniec 2007 roku
Ogółem	1605	1044
sprzedawca	215	208
robotnik gospodarczy	106	55
pracownik biurowy	58	55
obuwnik przemysłowy	54	52
murarz	52	0
robotnik pomocniczy w przemyśle	47	27

<i>Zawody i specjalności</i>	<i>Długotrwale bezrobotni - stan na koniec 2007 roku</i>	<i>Kobiety długotrwale bezrobotne – stan na koniec 2007 roku</i>
przetwórczym		
tkacz	42	41
asytent ekonomiczny	38	37
sprzątaczką	36	35
krawiec	34	32
szwaczka	32	32

Zaznaczyć należy, iż niektórzy murarze czy niektóre szwaczki zarejestrowani w Powiatowym Urzędzie Pracy, pomimo licznych ofert- nie podejmują pracy w zawodzie z przyczyn zdrowotnych, rodzinnych, długiego okresu niewykonywania zawodu.

W okresie od 01.01.2007 roku do 31.12.2007 roku rejestracji dokonało 1510 bezrobotnych absolwentów. Przyczyna tak zaistniałej sytuacji jest stworzenie w każdej szkole klas ogólnych. Udział tej populacji w ogólnej liczbie osób rejestrujących się wyniósł 4,10%. Do roku 2006 nastąpił spadek o 3,56 % . Zdecydowana większość bezrobotnych absolwentów nie posiadała zawodu (głównie liceum ogólnokształcące). Grupa ta liczyła 589 osób. W porównaniu do roku 2006 nastąpił spadek o 108 osób. Stanowili oni 39% ogółu bezrobotnych absolwentów .

Ranking napływu wśród absolwentów według zawodów w roku 2007 przedstawia poniższa tabela:

<i>Zawody i specjalności</i>	<i>„Napływ” bezrobotnych absolwentów w 2007 roku</i>	<i>Stan bezrobotnych absolwentów na koniec 2007 roku</i>
Ogółem w tym:	1510	230
bez zawodu	589	86
pracownik biurowy	190	18
pedagog	55	9
asystent ekonomiczny	50	7
tch.agrobiznesu	32	4
tch.żywienia i gospodarstwa domowego	32	6
sprzedwca	30	13
wychowawca w placówkach oświatowych, wychowawczych, opiekuńczych	26	9

<i>Zawody i specjalności</i>	<i>„Napływ” bezrobotnych absolwentów w 2007 roku</i>	<i>Stan bezrobotnych absolwentów na koniec 2007 roku</i>
tch.elektryk	22	3
tch.mechanik	20	3
pracownik socjalny	19	1
pracownik administracyjny	17	5

Zgodnie z Klasyfikacją zawodów i Specjalności w statystyce bezrobotnych wydzielono 29 grup zawodowych tzw. grup według kodu dwucyfrowego

Ranking grup zawodowych zarejestrowanych w 2007 roku przedstawia poniższa tabela:

<i>Grupy zawodów</i>	<i>Bezrobotni zarejestrowani ogółem w %</i>
Siły zbrojne	0,02%
Kierownicy dużych i średnich organizacji	0,07%
Kierownicy małych przedsiębiorstw	0,01%
Specjaliści Nauk Fizycznych, Matematycznych i Technicznych	0,53%
Specjaliści Nauk Przyrodniczych i Ochrony Zdrowia	0,31%
Specjaliści Szkolenia	0,63%
Pozostali Specjaliści	1,71%
Średni Personel Techniczny	3,07%
Średni Personel w Zakresie Nauk Biologicznych i Ochrony Zdrowia	2,07%
Nauczyciele Praktycznej Nauki Zawodu i Instruktarzu	0,01%
Pracownicy Pozostałych Specjalności	4,63%
Pracownicy Obsługi Biurowej	5,18%
Pracownicy Obrotu Pieniężnego i Obsługi Klientów	0,39%
Pracownicy Usług Osobistych i Ochrony	4,59%
Modelki, Sprzedawcy i Demonstratorzy	7,86%
Rolnicy	0,70%
Ogrodnicy	0,61%
Leśnicy i Rybacy	1,24%
Rolnicy i Rybacy Pracujący Na Własne Potrzeby	0,17%
Górnicy i Robotnicy Budowlani	8,98%

<i>Grupy zawodów</i>	<i>Bezrobotni zarejestrowani ogółem w %</i>
Robotnicy Obróbki Metali i Mechanicy Maszyn i Urzędzeń	17,95%
Robotnicy Zawodów Precyzyjnych, Ceramicy, Wytwórcy Wyrobów Galanteryjnych, Robotnicy Poligraficzni i Pokrewni	10,94%
Pozostali Robotnicy Przemysłowi i Rzemieślnicy	9,84%
Operatorzy Maszyn i Urzędzeń Wydobywczych i Przetwórczych	11,32%
Operatorzy i Monterzy Maszyn	4,31%
Kierowcy i Operatorzy Pojazdów	3,99%
Pracownicy Przy Pracach w Handlu i Usługach	20,42%
Robotnicy Pomocniczy w Rolnictwie, Rybołówstwie i Pokrewni	10,56%
Robotnicy Pomocniczy w Górnictwie, Przemysle, Budownictwie i Transporcie	17,68%

Jak wynika z powyższej tabeli na koniec 2007 roku największa grupa zawodową stanowiły osoby wykształceniem zawodowym natomiast grupa zawodowa z wykształceniem wyższym stanowiła mniejszość co było spowodowane dużą liczbą ofert pracy wśród tych zawodów oraz małą liczbą osób rejestrujących się.

III. Analiza ofert pracy według zawodów (grup zawodów).

Oferty pracy to zgłoszone do Powiatowego Urzędu Pracy w Żarach wolne miejsca zatrudnienia i przygotowania zawodowego oraz przyjęte do realizacji miejsca pracy w ramach prac interwencyjnych, a także w ramach umów o dzieło, umów zleceń. Analiza dotyczy wolnych miejsc pracy pozyskanych przez pośredników oraz propozycji składanych przez pracodawców w PUP w Żarach w 2007 roku.

W 2007 roku Powiatowy Urząd Pracy w Żarach dysponował w sumie 5127 ofertami pracy. Zaliczyć tu należy oferty pracy w ramach zatrudnienia subsydiowanego i niesubsydiowanego. Omawiana sytuacja podyktowana jest faktem, iż na wzrost zgłoszeń wolnych miejsc pracy łożone są nie tylko środki funduszu pracy, ale w większej mierze te, które pozyskano z Europejskiego Funduszu Społecznego.

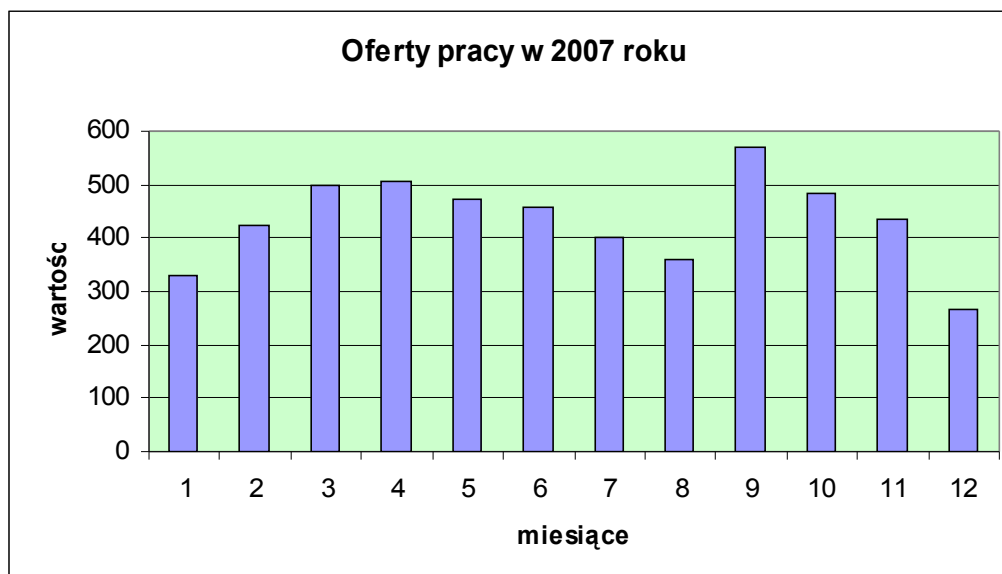
W 2007 r. ogółem podjęło pracę 5203 osób bezrobotnych zarejestrowanych w PUP Żary, z tego 5127 w oparciu o oferty pracy.

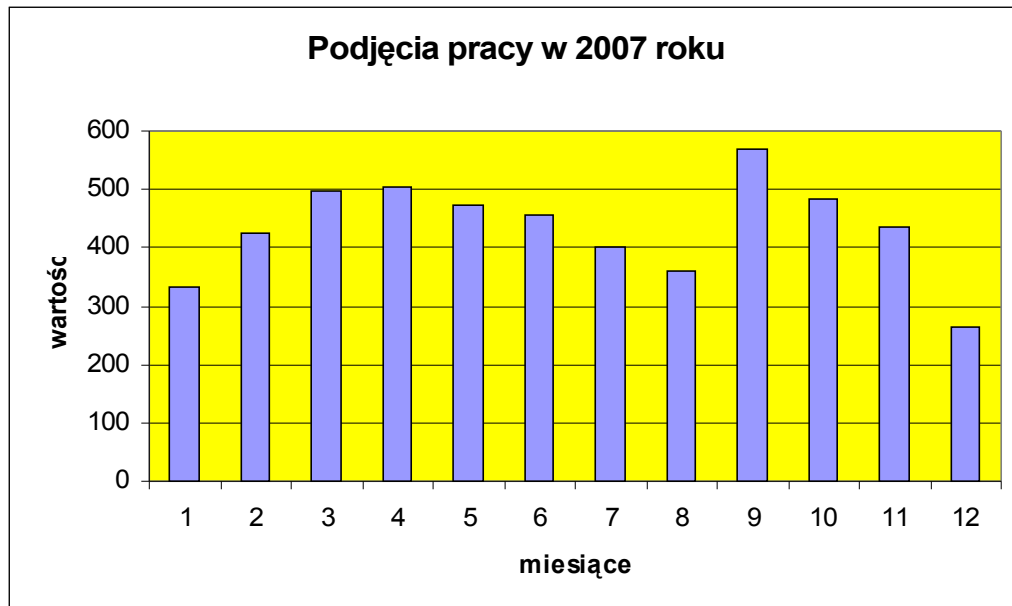
Podjęcia pracy i oferty pracy w 2007 r.

<i>Lp.</i>	<i>Miesiąc</i>	<i>Podjęcia pracy</i>	<i>Liczba miejsc pracy lub przygotowania zawodowego</i>
1.	Styczeń 2007	331	260
2.	Luty 2007	424	393
3.	Marzec 2007	498	479
4.	Kwiecień 2007	505	443
5.	Maj 2007	473	404
6.	Czerwiec 2007	457	499
7.	Lipiec 2007	400	396
8.	Sierpień 2007	361	360
9.	Wrzesień 2007	570	659
10.	Październik 2007	484	527
11.	Listopad 2007	435	479
12.	Grudzień 2007	265	224
	Ogółem	5203	5127

Część podjęć pracy nastąpiła z inicjatywy bezrobotnych, którzy sami znaleźli sobie ofertę pracy.

Dla lepszego zobrazowania danych statystycznych, zamieszczone są wykresy z wartościami podjęć i ofert pracy za 2007 rok w powiecie żarskim.

Poniższa tabela przedstawia wielkość ofert pracy wg grup zawodowych w powiecie żarskim w 2007 r.

Grupa zawodowa			Oferty pracy zgłoszone w 2007r.
Lp.	Kod zawodu	Nazwa Zawodu	
1	01	Siły zbrojne	0,3880
2	12	Kierownicy dużych i średnich organizacji	0,0264
3	13	Kierownicy małych przedsiębiorstw	0,0329
4	21	Specjaliści nauk fizycznych, matematycznych i technicznych	0,1185
5	22	Specjaliści nauk przyrodniczych i ochrony zdrowia	0,0790
6	23	Specjaliści szkolnictwa	0,4801
7	24	Pozostali specjaliści	0,2830
8	31	Średni personel techniczny	0,2960
9	32	Średni personel w zakresie nauk biologicznych i ochrony zdrowia	0,1055
10	33	Nauczyciele praktycznej nauki zawodu i instruktorzy	0,0132
11	34	Pracownicy pozostałych specjalności	3,5245
12	41	Pracownicy obsługi biurowej	2,8997
13	42	Pracownicy obrotu pieniężnego i obsługi klientów	0,4274
14	51	Pracownicy usług osobistych i ochrony	1,6374
15	52	Modelki, sprzedawcy i demonstratorzy	4,1554
16	61	Rolnicy	0,7430

17	62	Ogrodnicy	0,1447
18	63	Leśnicy i rybacy	0,5392
19	64	Rolnicy i rybacy pracujący na własne potrzeby	0,0000
20	71	Górnicy i robotnicy budowlani	1,1903
21	72	Robotnicy obróbki metali i mechanicy maszyn i urządzeń	2,4461
22	73	Robotnicy zawodów precyzyjnych, ceramicy, wytwórcy wyrobów galanteryjnych, robotnicy poligraficzni i pokrewni	0,2567
23	74	Pozostali robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy	2,6040
24	81	Operatorzy maszyn i urządzeń wydobywczych i przetwórczych	0,7234
25	82	Operatorzy i monterzy maszyn	2,3278
26	83	Kierowcy i operatorzy pojazdów	0,7234
27	91	Pracownicy przy pracach prostych w handlu i usługach	71,0268
28	92	Robotnicy pomocniczy w rolnictwie, rybołówstwie i pokrewni	0,1118
29	93	Robotnicy pomocniczy w górnictwie, przemyśle, budownictwie i transporcie	3,0706

Wielkość ofert pracy według grup zawodowych nie należy do statycznych. W zależności od badanych okresów, a więc czy to będzie połowa czy też cały analizowany rok kalendarzowy – liczba grup zawodowych w czołówce nie ulega większym zmianom. W 2006 r. najwięcej ofert zgłoszono dla pracowników przy pracach prostych w handlu i usługach, podobnie jest i w 2007 r., gdyż w tej grupie elementarnej zgłoszono najwięcej ofert pracy. Zarówno w 2006 jak i w 2007 roku najmniej ofert pracy zgłoszono w zawodach, uplasowanych w grupach: rolnicy i rybacy pracujący na własne potrzeby, specjaliści nauk przyrodniczych i ochrony zdrowia, nauczyciele praktycznej nauki zawodu i instruktorzy.

Wśród ofert pracy zgłoszonych w 2007 r., największą część z nich stanowiły oferty w zawodach (zaznaczyć należy, iż niektóre „wakaty” zgłaszane były wielokrotnie):

- ✓ Sprzedawca – 623
- ✓ Pracownik biurowy – 366
- ✓ Pracownik administracyjny – 336

✓ Pozostali robotnicy przy pracach prostych – 226

- ✓ Szwaczka- 128
- ✓ Pozostali rolnicy produkcji roślinnej – 103
- ✓ Pozostali operatorzy maszyn do produkcji wyrobów z tworzyw sztucznych – 99
- ✓ Robotnik leśny – 73
- ✓ Ślusarz – 66
- ✓ Kierowca samochodu ciężarowego- 61
- ✓ Spawacz ręczny gazowy – 53
- ✓ Stolarz – 49
- ✓ Pozostali piekarze, cukiernicy i pokrewni – 47
- ✓ Kelner – 39
- ✓ Magazynier- 38
- ✓ Pomoc kuchenna – 36
- ✓ Kucharz- 36
- ✓ Murarz - 32
- ✓ Fryzjer – 22
- ✓ Wychowawca w placówkach oświatowych, wychowawczych i opiekuńczych - 18
- ✓ Mechanik samochodu ciężarowego 10

Nielicznymi zawodami, w których zgłoszono wolne miejsc pracy były min.: Administrator sieci informatycznych, inżynier elektryk, lekarz weterynarii, specjalista bankowości, inżynier rolnictwa, specjalista ds. public relations, inspektor budowlany, technik farmaceutyczny, technik logistyk, ratownik medyczny, mechanik autobusów, monter reklam. Dana sytuacja wskazuje, że najwięcej ofert dotyczyło osób z podwyższonymi kwalifikacjami. Jest to podyktowane faktem, że nie każdy z pracodawców wywiązuje się z obowiązku zgłaszania zapotrzebowania na pracowników. Ponadto w większości ludzie wykształceni pracując w międzyczasie szukają innej, bardziej atrakcyjnej pracy i „przechodzą” z zakładu do zakładu, nie rejestrując się w tym czasie w PUP Żary. Tak więc, w pewnej mierze rejestry PUP

Żary nie oddają w pełni danych ofert pracy z całego powiatu, a jedynie te, które są zgłoszone przez pracodawców lub pozyskanych przez pośredników pracy.

Statystyki wskazują również na zawody, w których w 2007 r. nie zgłoszono, ani jednej oferty pracy, należą do nich min.: chemik, geograf, matematyk, architekt wnętrz, architekt krajobrazu, biolog, specjalista żywienia człowieka, nauczyciel plastyki, technik analityk, bibliotekoznawca, socjolog, etnograf, kurator sądowy, politolog, fotograf, terapeuta zajęciowy, plastyk, funkcjonariusz celny, zbrojarz, kowal, malarz- tapeciarz.

Ranking zawodów wg kodu dwucyfrowego zgłoszonych w ofertach pracy w powiecie żarskim w 2007r. ze względu na wskaźnik szansy uzyskania oferty, kształtował się następująco:

- ❖ Największy wskaźnik wskazuje grupa zawodów:
 - pracownicy przy pracach prostych w handlu i usługach,
 - operatorzy i monterzy maszyn,
 - specjaliści szkolnictwa,
 - robotnicy pomocniczy w górnictwie, przemyśle, budownictwie i transporcie
- ❖ Najmniejszy wskaźnik wskazuje grupa zawodów:
 - średni personel w zakresie nauk biologicznych i ochrony zdrowia,
 - średni personel techniczny,
 - pozostali specjaliści,
 - kierowcy i operatorzy pojazdów,
 - siły zbrojne,
 - nauczyciele praktycznej nauki zawodu i instruktorzy,
 - ogrodnicy,
 - leśnicy i rybacy,

Bezrobotni wg rodzaju działalności ostatniego miejsca pracy oraz oferty pracy w powiecie żarskim w 2007 r.

Monitoring zawodów deficytowych i nadwyżkowych w 2007 roku

Sekcja PKD	Bezrobotni		Oferty pracy	
	Zarejestrowani w 2007r.	Stan w końcu 2007	Zgłoszone w 2007	Stan w końcu 2007
Rolnictwo, łowiectwo i leśnictwo	422	224	256	0
Rybactwo	8	2	2	0
Górnictwo	5	1	14	0

Przetwórstwo przemysłowe	2115	957	1358	0
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, wodę	5	4	45	0
Budownictwo	607	243	294	0
Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, motocykli oraz art. Użytku osobistego i domowego	631	384	943	3
Hotele i restauracje	97	49	164	0
Transport, gospodarka magazynowa i łączność	91	56	125	1
Pośrednictwo finansowe	3	5	88	0
Obsługa nieruchomości, wynajem i usługi związane z prowadzeniem działalności gospodarczej	209	47	216	0
Administracja publiczna i obrona narodowa, obowiązkowe ubezpieczenia społeczne powszechne ubezpieczenia zdrowotne	4489	863	10745	3
Edukacja	241	64	227	0
Ochrona zdrowia i pomoc społeczna	183	96	289	0
Działalność usługowa komunalna, społeczna i indywidualna, pozostałe	2352	205	443	1
Gospodarstwa domowe zatrudniające pracowników	0	0	0	0
Organizacje i zespoły eksterytorialne	0	0	0	0
Działalność nie zidentyfikowana	5199	1317	0	0
OGÓLEM	16657	4517	15209	8

IV. Analiza zawodów deficytowych i nadwyżkowych w 2007 roku

Spośród 723 zawodów wymienionych w raporcie T-II/P-4 notuje się zawody o wskaźniku intensywności nadwyżki (deficytu) zawodów:

- większym niż 1,1 w liczbie 55 (7,6 % ogółu) - zawody deficytowe,
- mniejszym niż 0,9 w liczbie 167 (23,1%) - zawody nadwyżkowe,

- między 0,9 a 1,1 w liczbie 39 (5,4%) - zawody zrównoważone.

Do tych trzech głównych grup należałoby dodać jeszcze dwie inne grupy:

- największą grupę zawodów, gdzie w/w wskaźnik wyniósł 0,0000 z uwagi na brak ofert pracy w danym zawodzie (czasami był to brak zarówno ofert, jak i osób rejestrujących się w danym zawodzie) – w liczbie 354 (49,0%); oraz
- grupę zawodów, gdzie wskaźnik przybierał wartość MAX (ze względu na brak osób rejestrujących się w danym zawodzie). Są to zawody wysoce deficytowe. Ich liczba wyniosła 108, co stanowi 14,9 % ogółu.

Jeżeli więc (ostatecznie) zsumujemy zawody o wskaźniku $>1,1$ i zawody o wartości MAX uzyskamy ogólną liczbę 163 odnoszącą się do zawodów deficytowych (55 + 108), natomiast ogólna liczba zawodów nadwyżkowych wyniosłaby 521 (167 - $<0,9$ i różne od 0,0 + 354 - =0,0).

Powyższe wskaźniki nie do końca odzwierciedlają jednak sytuację panującą na rynku pracy.

Tabela 1. Wybrane zawody nadwyżkowe na rynku pracy powiatu żarskiego w 2007r.

Kod zawodu	Nazwa zawodu	Wskaźnik intensywności nadwyżki zawodów
722304	Tokarz	0,0397
933104	Robotnik magazynowy	0,0549
743304	Krawiec	0,1875
515902	Pracownik ochrony mienia i osób	0,2391
734502	Introligator poligraficzny	0,3448
514102	Fryzjer	0,4074
742204	Stolarz	0,4900
712903	Monter konstrukcji budowlanych	0,5000
419101	Pracownik biurowy	0,5737
816205	Palacz kotłów c. o. gazowych	0,6364

Źródło: Dane PUP.

Na badanym obszarze wystąpiły również zawody zrównoważone (wykazujące równowagę na rynku pracy). Wskaźniki intensywności nadwyżki (niedoboru) równały się 1 (tab. 2).

Tabela 2. Wybrane zawody zrównoważone na rynku pracy powiatu żarskiego w 2007r.

Monter sprzętu radiowego i telewizyjnego
Szlifierz szkła płaskiego
Hartownik
Głazurnik
Pomoc dentystyczna
Asystent usług pocztowych
Ratownik medyczny
Masażysta
Specjalista do spraw rozwoju zawodowego
Specjalista do spraw reklamy
Położna
Nauczyciel języka polskiego
Pedagog szkolny
Inżynier – mechanik
Projektant stron internetowych

Źródło: Dane PUP.

Dokonując oceny wskaźnika intensywności deficytu zawodów zwrócono uwagę na, że bardzo wiele kategorii osiąga maksymalny deficyt. W grupie tej znalazło się aż 108 zawodów. Należały do nich wszystkie te, których nie zawiera poniższe zestawienie (tab. 3).

Tabela 3. Wybrane zawody deficytowe w powiecie żarskiego w 2007r.

Kod zawodu	Nazwa zawodu	Wskaźnik intensywności deficytu zawodów
72510	Monter elektronik	10,0000

8		
51210 3	Intendent	9,0000
51510 1	Strażak	5,5000
34120 1	Agent ubezpieczeniowy	5,0000
23320 1	Nauczyciel przedszkola	4,5000
42120 1	Kasjer bankowy	4,0000
31110 4	Technik geodeta	2,3333
34760 1	Animator kultury	2,0000
41110 1	Sekretarka	1,3750
51310 2	Opiekunka dziecięca	1,3077

Źródło: Dane PUP.

Jak wynika z powyższego zestawienia na rynku powiatu żarskiego w 2007r. dominowały zawody nadwyżkowe, natomiast w porównaniu z rokiem 2006 zwiększyła się grupa zawodów deficytowych. Zmiany zachodzące na rynku pracy są zauważalne w zapotrzebowaniu na pracowników o kwalifikacjach zawodowych z różnych grup. Ukazana struktura nadal świadczy o zdecydowanie większym zapotrzebowaniu pracodawców działających na lokalnym rynku pracy na pracowników o niższych poziomach kwalifikacji.

Analizując tabelę **T-II/P-5** nasuwają się wnioski:

- zgodnie z wyliczonym wskaźnikiem intensywności zawodów nadwyżkowych (gdzie wskaźnik był mniejszy od 0,9) jest 24, z czego jedna grupa zawodowa, tj. rolnicy i rybacy pracujący na własne potrzeby osiągnęła wskaźnik 0,0, co świadczy o tym, iż w danym zawodzie Urząd nie dysponował ofertami, natomiast w rejestrach Urzędu były osoby zarejestrowane w zawodach pokrewnych,

- 2 grupy zawodowe osiągnęły wskaźnik wyższy od 1,1, a tym samym uzyskały miano zawodów deficytowych należą do nich pracownicy przy pracach prostych w handlu i usługach oraz kierownicy małych przedsiębiorstw,
- 1 grupa zawodowa uzyskała wskaźnik wykazujący równowagę na rynku. Są to zawody zaliczane do grupy nauczycieli praktycznej nauki zawodu i instruktorzy. Z powyższego wynika, iż liczba zgłaszanych ofert była równoważna do liczby osób zarejestrowanych w danych zawodach.

Bardziej szczegółową analizę przedstawia raport **T-II/P-6**, który zawiera informację o zawodach deficytowych i nadwyżkowych bez podziału na grupy, łatwiej zatem na podstawie tych informacji wywnioskować i określić, na które zawody popyt jest zbyt mały lub zbyt duży.

WNIOSKI

Opierając się na opinii pośredników pracy można stwierdzić, że wyniki monitoringu nie odzwierciedlają w dużej mierze rzeczywistości. W dyspozycji Urzędu Pracy pozostaje wiele ofert pracy, których nie można obsadzić, pomimo tego, że w ewidencji figurują osoby o wskazanych kwalifikacjach. Powodem trudności lub niemożliwości w zrealizowaniu wolnych miejsc pracy są najczęściej: przypadkowo

wybrana szkoła i związany z tym brak zainteresowania podjęciem pracy w zawodzie wyuczonym, co w konsekwencji powoduje brak stażu pracy w danym zawodzie, wiek, stan zdrowia bezrobotnych, długotrwałe przerwy w zatrudnieniu, zdezaktualizowane uprawnienia i kwalifikacje zawodowe, a także długotrwałe bezrobocie.

Zjawisko to można zaobserwować w przypadku kojarzenia ofert wśród: tokarzy, frezerów, ślusarzy (występuje tu brak umiejętności obsługi nowoczesnych maszyn i urządzeń) oraz np. brak specjalistycznych uprawnień w przypadku spawaczy.

Należy zaznaczyć, że do Urzędu Pracy zgłaszana jest tylko część zapotrzebowania na pracowników. Pracodawcy najczęściej kierują do Urzędu Pracy informacje o wakatach, które wiążą się z tzw. wtórnym rynkiem pracy, na którym funkcjonują zawody nie wymagające wysokich specjalistycznych umiejętności i kwalifikacji. Natomiast oferty z pierwotnego rynku pracy realizują bezpośrednio sami

poprzez np. ogłoszone nabory pracowników na stronach internetowych lub wyspecjalizowane agencje reklamowe.

Monitoring zawodów deficytowych i nadwyżkowych, niezwykle potrzebny, w obecnym kształcie jest narzędziem dalece niedoskonałym. Przykładem niech będzie pracownik biurowy: z jednej strony setki pracodawców oczekuje od Urzędu Pracy sfinansowania staży zawodowych, prac interwencyjnych na ½ etatu, przygotowanie zawodowe na pracownika biurowego, pomoc administracyjną, pomoc księgową: największa jest populacja zwłaszcza kobiet ze średnim wykształceniem poszukujących pracy w tym charakterze. Jednakże przyrost miejsc pracy w tym zawodzie jest niewielki a statystyki monitoringowe tego nie uwzględniają.

Powiatowy Urząd Pracy w Żarach bardzo pozytywnie przyjął inicjatywę kuratora oświaty powołania w powiatach, zespołów „międzyresortowych” do spraw zbliżenia kierunków i programów kształcenia w szkołach ponadgimnazjalnych do potrzeb gospodarki powiatu. Z pewnością przyspieszy to zniknięcie liceów profilowanych, zmniejszy wielkość populacji liceów ogólnokształcących (zwłaszcza w dotychczas słabych szkołach zawodowych).

Wieloletni proces oszczędzania na oświacie zawodowej spowodował rażące braki w przygotowaniu do samodzielnego wykonywania pracy przez absolwenta: każdy absolwent szkoły zawodowej ślusarz, spawacz, elektryk, mechanik samochodowy, hydraulik wymaga uprzedniego zarejestrowania się jako bezrobotny, sfinansowania mu kursu zawodowego oraz najczęściej stażu zawodowego, a dopiero wówczas kierowania do pracy. Ogromnym powodzeniem absolwentów cieszą się staże zawodowe u pracodawcy. Potwierdza to lukę w kształceniu praktycznym i nieznajomość realiów Rynku Pracy i konkretnych zespołów pracowniczych. Służby Urzędów Pracy przed wielu laty z nadzieją przyjęły oświatowe regulacje prawcze przywracające w oświacie poradnictwo zawodowe i stanowiska doradcy zawodowego w każdej szkole. Czytaliście też w literaturze fachowej, iż w większych miastach powołano nawet poradnie zawodowe dla młodzieży uczącej się. Uznajemy za zasadne wypełnić życiem ten przepis również w województwie lubuskim